

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 495
din data de 11.11.2015

Dosar nr.: 24/2015

Petiția nr.: 146 din data de 12.01.2015

Petent: N.A.

Reclamat: S.O.M. din cadrul Spitalului Universitar de Urgență, Secția - Farmacie

Obiect: refuzul recepției unui medicament în tratarea mastocitozei, afirmații cu caracter discriminatoriu care lezează demnitatea persoanelor suferinde de mastocitoză

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

I.1.1. N. A. cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. S.O.M., Spitalului Universitar de Urgență, Secția - Farmacie

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta sesizează aspecte ce privesc procedura de recepție a medicamentului donat, precum și afirmații care lezează demnitatea persoanelor suferinde de mastocitoză.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin adresa nr. 832 din data de 05.02.2015, Consiliul a solicitat punctul de vedere al Spitalului Universitar de Urgență.

3.3. Prin adresa nr. 146 din data de 05.02.2015 a fost citată petenta, iar prin adresa nr. 831 din data de 05.02.2015 a fost citată partea reclamată respectiv, doamna S.O.M. pentru termenul stabilit de Consiliu în data de 09.09.2015.

3.4. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

IV. Susținerea părților

Susținerea petentei

4.1.1. Prin sesizarea înaintată Consiliului petenta susține faptul că, în data de 22.12.2014, s-a deplasat la Spitalul Universitar de Urgență București în vederea livrării medicamentului Nalcrom pentru pacienții cu mastocitoză. Petenta menționează faptul că este angajată Fundației Baylor Marea Neagră din Constanța, fundație prin care a donat conform Avizului de donație, eliberat de Agenția Națională a Medicamentului și a dispozitivelor Medicale, medicamentul menționat către Spital.

4.1.2. Petenta reclamă faptul că, la data menționată, aflându-se în farmacia spitalului împreună cu una dintre paciente, respectiv A.B. președinte al Asociației Bolnavilor de Mastocitoză pentru a dona medicamentul respectiv, în baza documentelor însoțitoare, farmacist șef, dna S. O., a făcut următoarea afirmație: „*Dacă aș putea v-aș împușca pe toți. Eu rămân cu donația pe cap și expiră. Știți voi câte medicamente arunc?*”. Petenta precizează faptul că în acel moment dna A. B. i-a explicat farmacistei faptul că medicamentele sunt și pentru fetița ei bolnavă de mastocitoză, farmacistă spunându-le: „*Să muriți cu toții, cu tot cu donația voastră*”.

4.1.3. Petenta a atașat declarațiile martorilor V. N., B.A.C. care susțin afirmațiile făcute de către doamna farmacist. Cele două persoane au fost prezente în locul și la momentul respectiv.

Susținerea părții reclamate

Susținerea Spitalului Universitar de Urgență, Secția - Farmacie

4.2.1. Partea reclamată precizează faptul că petiție este incompletă. De asemenea, au fost invocate excepții de inadmisibilitate, și anume excepția de necompetență, excepția de obiect vădit nefondat, precum și lipsă obiect petiție.

4.2.3. Partea reclamată susține faptul că Asociația Pacienților cu Mastocitoză a contactat medici hematologi din cadrul spitalului pentru a facilita obținerea de către pacienții diagnosticați cu această afecțiune a medicamentului Nalcrom, care urma să fie pus la dispoziția spitalului prin donație avizată de Ministerul Sănătății. Medicamentul la care se face referire a fost oferit prin donație spitalului de către Fundația Baylor-Marea Neagră, Secția de Hematologie din cadrul S.U.U.B., acceptând donația prin declarația nr. B122014 din data de 05.12.2014.

4.2.4. Donatoarea, Fundația Baylor-Marea Neagră, în temeiul avizului de donație nr. 984/16.12.2014, eliberat de Ministerul Sănătății, s-a prezentat la spital, prin reprezentant dna N. A, în vederea efectuării demersurilor de predare a medicamentului.

4.2.5. Având în vedere faptul că procedurile de recepționare a medicamentelor primite prin donație se derulează la nivelul Farmaciei S.U.U.B., reprezentantul fundației s-a prezentat la această secție împreună cu reprezentanți ai Asociației Pacienților cu Mastocitoză.

4.2.6. Din informațiile comunicate de către reclamată (dna S. O, farmacist șef), procedura de recepție a medicamentului a necesitat parcurgerea mai multor etape, ceea ce ar fi determinat nemulțumirea reprezentantei donatoarei. Acuzațiile care i se aduc sunt nefondate, reprezentând mai degrabă atingeri aduse reputației sale profesionale.

4.2.7. Partea reclamată solicită Consiliului să ia act de faptul că angajata spitalului infirmă acuzațiile aduse, dar și de faptul că împrejurările semnalate cu privire la comportamentul acesteia nu au putut fi confirmate de către alți angajați, comportament care denotă mai degrabă o atitudine necorespunzătoare decât săvârșirea unei fapte de discriminare.

4.2.8. Pe de altă parte, nu există vreo dovadă a faptului că, în ciuda presupusului comportament manifestat, d.na farmacist șef ar fi refuzat să dea curs solicitărilor reprezentantului medical privind efectuarea demersurilor de recepționare a medicamentului, pentru ca astfel să fie în prezența unui refuz de acordare a unor drepturi sau facilități.

4.2.9. Partea reclamată a depus în anexă declarațiile privind recepționarea medicamentelor, precum și declarația d.nei S.O.M., Șef de Secție în cadrul Spitalului Universitar de Urgență, Secția - Farmacie.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director reține faptul că petenta, împreună cu reprezentanți ai Asociației Pacienților cu Mastocitoză, a mers la Spitalul Universitar de Urgență București, Secția-Farmacie pentru a livra un medicament, reclamata (S. O. M.) făcând o serie de afirmații la adresa acesteia. De asemenea, s-a reținut faptul că la acel moment a fost prezentă și reprezentanta Asociației Pacienților cu Mastocitoză. Afirmațiile la care se face referire, și anume: *„Dacă aș putea v-aș împușca pe toți. Eu rămân cu donația pe cap și expiră. Știți voi câte medicamente arunc?; Să muriți cu toții, cu tot cu donația voastră”*, au fost susținute prin declarațiile de martori depuse în anexa petiției.

5.2. În punctul de vedere exprimat de Spitalul Universitar de Urgență București acesta invocă *excepția de necompetență*, obiect vădit nefondat, lipsă de obiect, excepții ce urmează a fi respinse de către Colegiul director, pe motiv că C.N.C.D. este competent să soluționeze aspectele sesizate. De asemenea, din analiza petiției reiese clar obiectul petiției, și anume faptul că petenta reclamă procedura de recepție a medicamentului donat, precum și afirmații care lezează demnitatea persoanelor suferinde de mastocitoză.

5.3. În drept, Colegiul trebuie să analizeze acțiunile reclamatei din perspectiva asigurării echilibrului impus de respectarea principiului nediscriminării și respectarea demnității persoanei prevăzute de art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, și libertatea de exprimare.

5.4. Potrivit art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință pe baza unui criteriu, care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege.

Articolul 15 din același act normativ instituie următoarele: *„constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, **orice comportament manifestat în public**, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei*

comunități și legat de apartenența acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia”.

5.5. În contextul **dreptului de a nu fi supus discriminării**, corelativ unui tratament injust, **ostil, umilitor sau degradant**, trebuie reținut elementul de apreciere al criteriului de la care un comportament reprobabil ar putea fi calificat ca ostil, injust până la tratament degradant, astfel cum au statuat instanțele de contencios european, fosta Comisie pentru Drepturile Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Acest element de apreciere este unul variabil, în funcție de circumstanțele cauzei și de efectele aplicării lui.

5.6. Pentru a decide dacă un anumit tratament este sau nu degradant în sensul art. 3 al Convenției, Curtea examinează dacă scopul aplicării lui este acela de a umili sau înjosi victima și dacă, prin efectele produse, a fost adusă o atingere personalității acesteia, într-o manieră incompatibilă cu art. 3 (a se vedea, în acest sens, Raninen împotriva Finlandei, Decizia din 16 decembrie 1997, Reports 1997-VIII, pag. 2.821-22, paragraful 55). Cu toate acestea, absența unui asemenea scop nu ar putea exclude într-o manieră definitivă constatarea unei încălcări a art. 3 (a se vedea, în acest sens, Peers împotriva Greciei, Cererea nr. 28.524/95, paragraful 74, CEDO 2001-III).

De asemenea, potrivit **art. 30 alin 1 și 2 din Constituția României** „*Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. Cenzura de orice fel este interzisă.*”

Cu toate acestea dreptul la liberă exprimare nu este un drept absolut, iar legiuitorul a instituit în textul constituțional limitele exercitării dreptului la liberă exprimare, astfel, potrivit **art. 30, alin. 6 și 7 din Constituția României** „*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*”

În aceste condiții, exercitarea libertății de exprimare comportă și obligații, și poate fi supusă unor condiții, restricții ori sancțiuni, numai în măsura în care acestea sunt prevăzute expres de lege și sunt necesare într-o societate democratică, pentru protecția demnității, reputației sau drepturilor altora.

5.7. Raportat la speță, Colegiul director reține că partea reclamată în calitate sa de farmacist șef în cadrul Spitalului Universitar de Urgență, Secția – Farmacie a făcut afirmații grave, întrucât, petenta era însoțită de reprezentantul Asociației Pacienților cu Mastocitoză care are o fiică diagnosticată cu mastocitoză și afirmațiile făcute a creat o atitudine negativă față de persoanele suferinde de mastocitoză. Sub acest aspect, reclamata care ocupă o funcție ce are ca principal obiect “tratarea bolnavilor” este importantă în aprecierea faptei supuse analizei.

Astfel, Colegiul director va analiza dacă în fapt îndeplinește condițiile prevăzute la art. 15 din O.G. 137/2000, respectiv:

- constituie un comportament manifestat în public;
- comportamentul vizează atingerea demnității ori/și crearea unei atmosfere de intimidare, ostilă degradantă ofensatoare îndreptată împotriva persoanelor suferinde de mastocitoză.

5.8. În acest sens, Colegiul director reține faptul că este mai mult decât evident “spațiul public”, având în vedere faptul că afirmațiile au fost făcute în incinta farmaciei din cadrul spitalului în prezența mai multor persoane, respectiv o pacientă suferindă de mastocitoză, reprezentanta Asociației Bolnavilor de Mastocitoză din România, petenta. Cu atât mai mult a creat o situație umilitoare la adresa persoanelor bolnave cu cât și fiica reprezentantei Asociației Bolnavilor de Mastocitoză are același diagnostic.

5.9. Cu privire la comportamentul farmacistei prin afirmațiile făcute, Colegiul director reține că aceste afirmații sunt denigratoare și umilitoare la adresa persoanelor bolnave, cu atât mai mult cu cât reprezentanta Asociației a încercat să-i explice că acele medicamente sunt și pentru fiica ei, farmacista a continuat pe un ton ridicat și a spus: „*Să muriți cu toții, cu tot cu donația voastră*”, astfel Colegiul director este de opinie că farmacista avea obligația să ocrotească drepturile pacienților, să respecte obligațiile profesionale care-i revin și să apere demnitatea și prestigiul profesiei de farmacist potrivit codului deontologic al farmacistului.

5.10. Măsura constatării și sancționării unui astfel de comportament **este necesară într-o societate democratică** în care demnitatea umană este garantată. Demnitatea umană este un element important în respectul de sine al oricărui cetățean.

5.11. Totodată, Colegiul director reține că este esențial pentru persoanele care se exprimă public **să evite pe viitor să mai facă astfel de afirmații care aduc atingere persoanelor bolnave.**

5.12. În temeiul celor mai sus, Colegiul director constată că s-au îndeplinit condițiile prevederilor art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.

5.13. Raportat la procedura de recepție a medicamentului donat, Colegiul director reține faptul că nu a existat un refuz din partea farmacistei; din documentele depuse în probatoriu rezultă faptul că medicamentul menționat a fost recepționat de către aceasta.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.(2), din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **unanimitatea membrilor prezenți la ședință**

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respinge excepția necompetenței invocată de către Spitalul Universitar de Urgență București;
2. În ceea ce privește refuzul farmacistei de a primi medicamentul respectiv, nu se poate reține săvârșirea unor fapte de discriminare deoarece nu există un refuz din partea acesteia;
3. În ceea ce privește afirmațiile părții reclamate se reține incidența prevederilor art. 2 alin.1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
4. Aplicarea avertismentului contravențional doamnei S.O.M., Farmacist Șef din cadrul Spitalului Universitar de Urgență, Secția – Farmacie (7 voturi pentru, 2 împotriva ale membrilor prezenți la ședință);
5. Recomandă doamnei S.O.M. ca în viitor să se abțină de la formulări care sunt de natură discriminatorie (7 voturi pentru, 2 împotriva ale membrilor prezenți la ședință);
6. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul;

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – membru

BERTZI THEODORA – membru

DINCĂ ILIE – membru

HALLER ISTVÁN – membru

JURA CRISTIAN – membru

LAZĂR MARIA – membru

LUMINIȚA GHEORGHIU – membru

MANOLE PETRE FLORIN – membru

POPA CLAUDIA SORINA – membru

Redactat și motivat de P.C.S. și V.F. Data: 27.11.2015

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal de 15 zile, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Verificat SCSRP